

Al Beleid

Versiebeheer

Datum	Auteur	Versie	Status	Aanpassing
14 & 15 oktober 2025	format LUMEN Group/ Elske de Weijer/Matthijs Rietdijk	1	concept/naar bestuurder	Format aangepast naar situatie Martinuscollege voor zover bekend en vragen genoteerd
27 oktober 2025	Marcel Kemper, Elske de Weijer, Matthijs Rietdijk	2	concept	Voorstel voor governance structuur toegevoegd en concept beleid hierop aangepast. Invoering van regiegroep informatiebeheer die op eenzelfde manier kan werken voor andere digitale toepassingen binnen het onderwijs (eenduidigheid, korte lijnen).

Goedgekeurd

Datum	Goedgekeurd door
4 december 2025	Schoolleiding en College van Bestuur

Looptijd

startdatum	looptijd	einddatum	herzien vanaf
1-12-2025	1 jaar	30-11-2026	september 2026 of eerder indien nodig

Voorwoord

Kunstmatige intelligentie (AI) verandert de manier waarop we werken, leren en communiceren. Binnen het onderwijs is het belangrijk dat medewerkers begrijpen wat AI is, hoe het werkt en wat de gevolgen zijn van het gebruik ervan. AI-geletterdheid betekent dat je bewust, kritisch en verantwoord kunt omgaan met AI-toepassingen. Wij geloven dat AI-geletterdheid een basisvaardigheid is voor iedereen die in het onderwijs werkt. Het gaat niet alleen om technische kennis, maar vooral om inzicht in de ethische, juridische en maatschappelijke kanten van AI. Dit AI beleid zorgt voor duidelijke kaders, regels en richtlijnen voor het gebruik van AI binnen het Martinuscollege. Dit beleid is gebaseerd op een format van LUMEN Group.

Definities

In dit beleid gebruiken we de volgende begrippen:

- **AI (Kunstmatige intelligentie)**
Technologie die taken uitvoert waarvoor normaal gesproken menselijke intelligentie nodig is, zoals het herkennen van tekst, beelden of spraak, het voorspellen van uitkomsten of het geven van advies.
- **AI-tool**
Een digitale toepassing die gebruikmaakt van AI, zoals Microsoft Copilot, ChatGPT of andere systemen die automatisch teksten genereren, samenvattingen maken of analyses uitvoeren.
- **AI-geletterdheid**
De vaardigheid om AI te begrijpen, kritisch te beoordelen en verantwoord toe te passen in het werk. Dit omvat kennis van hoe AI werkt, wat de risico's zijn en hoe je AI veilig gebruikt.
- **Persoonsgegevens**
Alle informatie die direct of indirect te herleiden is tot een persoon, zoals naam, e-mailadres, leerlingnummer of toetsresultaten.
- **AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)**
Europese privacywet die bepaalt hoe organisaties met persoonsgegevens moeten omgaan. AI-gebruik moet altijd voldoen aan de AVG.
- **Bias (vooordeel)**
Een systematische fout in een AI-systeem waardoor bepaalde groepen mensen worden benadeeld of bevoordeeld. Bias kan ontstaan door foutieve of eenzijdige trainingsdata.
- **Menselijk toezicht**
Het principe dat AI nooit zelfstandig beslissingen mag nemen over mensen. Een medewerker blijft altijd verantwoordelijk voor de uitkomst en toepassing van AI.
- **Toestemming**
Expliciete goedkeuring van een bevoegde persoon (bijvoorbeeld de directie of de functionaris gegevensbescherming) om AI te gebruiken in situaties waarin privacy of ethiek een rol speelt.

1. Visie op AI-geletterdheid

Waarom AI-geletterdheid belangrijk is

Kunstmatige intelligentie (AI) verandert de manier waarop we werken, leren en communiceren. Binnen het onderwijs is het belangrijk dat medewerkers begrijpen wat AI is, hoe het werkt en wat de gevolgen zijn van het gebruik ervan. AI-geletterdheid betekent dat je bewust, kritisch en verantwoord kunt omgaan met AI-toepassingen.

Onze visie

Wij geloven dat AI-geletterdheid een basisvaardigheid is voor iedereen die in het onderwijs werkt. Het gaat niet alleen om technische kennis, maar vooral om inzicht in de ethische, juridische en maatschappelijke kanten van AI. Medewerkers moeten weten:

- wat AI wel en niet kan;
- hoe AI beslissingen neemt en welke data daarvoor gebruikt worden;
- wat de risico's zijn, zoals bias, privacy en transparantie;
- hoe ze AI op een veilige en verantwoorde manier kunnen inzetten in hun werk.

Wat we willen bereiken

We willen dat alle medewerkers:

1. basiskennis hebben van AI en de AVG (privacywetgeving);
2. kritisch kunnen nadenken over AI-tools die ze gebruiken, zoals Gemini;
3. weten wanneer ze alert moeten zijn op risico's, bijvoorbeeld bij het delen van leerlinggegevens;
4. vertrouwen hebben om AI te gebruiken als hulpmiddel, niet als vervanging van hun professionele oordeel.

Hoe we dit gaan doen

- We bieden korte, praktische trainingen aan over AI-geletterdheid.
- We maken duidelijke richtlijnen voor het gebruik van AI in het dagelijks werk.
- We zorgen voor een aanspreekpunt binnen de organisatie voor vragen over AI en privacy.
- We stimuleren een open cultuur waarin medewerkers ervaringen en zorgen over AI kunnen delen.

1.1 Verplichting en kaders voor het gebruik van AI

Verplichting voor medewerkers

Om AI op een veilige en verantwoorde manier te gebruiken binnen onze organisatie, geldt voor alle medewerkers het volgende:

- **Verplichte basiskennis:** Iedere medewerker volgt een korte training over AI-geletterdheid, waarin de werking van AI, de risico's en de relevante wetgeving (zoals de AVG) worden uitgelegd.
- **Verantwoord gebruik:** Medewerkers gebruiken AI-tools alleen voor taken waarvoor ze zijn goedgekeurd en binnen de kaders van dit beleid.
- **Privacy en veiligheid:** Het is niet toegestaan om persoonsgegevens van leerlingen, collega's of ouders/verzorgers in AI-systemen te verwerken zonder expliciete toestemming en zonder voorafgaande controle op dataverwerking.
- **Menselijk toezicht:** AI mag nooit zelfstandig beslissingen nemen over leerlingen of onderwijsprocessen. De eindverantwoordelijkheid ligt altijd bij een medewerker.

1.2 Kaders voor het gebruik van AI

Om het gebruik van AI binnen onze organisatie in goede banen te leiden, hanteren we de volgende kaders:

1. Toegestane applicaties
Alleen AI-tools die zijn goedgekeurd door de regiegroep informatiebeheer en voldoen aan de AVG en de AI Act mogen worden gebruikt. Gemini is hier een van.
2. Transparantie
Medewerkers moeten altijd kunnen uitleggen wanneer en waarom ze AI gebruiken. Dit geldt ook voor communicatie met ouders/verzorgers en leerlingen.
3. Dataminimalisatie
AI mag alleen worden gevoed met gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de taak. Het gebruik van leerlinggegevens moet altijd worden beperkt tot het minimum.
4. Toestemming en controle
Voor het gebruik van AI in lesmateriaal of leerlingbegeleiding is voorafgaande toestemming van de regiegroep informatiebeheer nodig. Er wordt jaarlijks geëvalueerd of het gebruik van AI nog binnen de gestelde kaders valt.
5. Meldplicht bij incidenten
Als er een fout optreedt bij het gebruik van AI, of als er twijfel is over de veiligheid of juistheid van een AI-uitkomst, moet dit direct worden gemeld bij de privacy officer.

1.3 Doelstellingen van AI-geletterdheid binnen onze organisatie

Het doel van dit beleid is om medewerkers in staat te stellen AI op een veilige, verantwoorde en effectieve manier te gebruiken in hun werk. We willen dat AI een hulpmiddel is dat bijdraagt aan beter onderwijs, zonder risico's voor privacy, veiligheid of kwaliteit.

Onze doelstellingen zijn:

1. Bewustwording creëren
Medewerkers begrijpen wat AI is, hoe het werkt en wat de impact ervan is op hun werk en op leerlingen.
2. Verantwoord gebruik stimuleren
AI wordt alleen ingezet binnen duidelijke kaders, met respect voor privacy, ethiek en wetgeving (zoals de AVG en de AI Act).
3. Kennis en vaardigheden vergroten
Alle medewerkers beschikken over basiskennis van AI en weten hoe ze AI-tools zoals Gemini veilig kunnen gebruiken.
4. Risico's beperken
We voorkomen dat AI wordt gebruikt op een manier die leidt tot bias, verkeerde beslissingen of schending van persoonsgegevens.
5. Menselijke controle waarborgen
AI ondersteunt het werk, maar neemt nooit zelfstandig beslissingen over leerlingen, lesinhoud of beleid. De eindverantwoordelijkheid ligt altijd bij een medewerker.
6. Open cultuur bevorderen
Medewerkers voelen zich vrij om vragen te stellen, zorgen te uiten en ervaringen te delen over het gebruik van AI.
7. Continu verbeteren
We evalueren jaarlijks het gebruik van AI en passen het beleid aan op basis van technologische ontwikkelingen, feedback van medewerkers en wijzigingen in wetgeving.

2. Governance, rollen en besluitvorming

Om het gebruik van AI binnen onze organisatie goed te begeleiden, is het belangrijk dat er heldere afspraken zijn over wie waarvoor verantwoordelijk is. Dit voorkomt misbruik, vergroot het vertrouwen en zorgt voor een veilige toepassing van AI.

2.1 Governance structuur: regiegroep informatiebeheer

We hanteren een eenvoudige maar effectieve structuur. Wij hebben een regiegroep informatiebeheer die beleid voorstelt, kaders bewaakt, adviseert en besluit over de goedkeuring van AI-tools voor gebruik en complexe of gevoelige AI-toepassingen. De bestuurder neemt als voorzitter van de regiegroep de eindbeslissing. De regiegroep bestaat uit:

- Privacy officer/ jurist
Toetst AI-toepassingen aan de AVG en adviseert over privacyrisico's. De privacy officer is ook een aanspreekpunt bij incidenten of vragen over dataveiligheid.
- Hoofd systeembeheer
Beoordeelt technische aspecten van AI-tools, zoals dataveiligheid, integratie met bestaande systemen en updates.
- Schoolleider
Beoordeelt relevantie van het gebruik van voorgestelde AI-tools voor het onderwijs schoolbreed en ondersteunt medewerkers bij vragen of twijfels over AI-gebruik.
- Leraar
Adviseert over de relevantie van het gebruik van voorgestelde AI-tools voor het onderwijs en ondersteunt medewerkers bij vragen of twijfels over AI-gebruik.
- Bestuurder
Beoordeelt als voorzitter van de regiegroep voorgesteld beleid, adviezen, financiële impact en neemt een eindbeslissing.

2.2 Besluitvorming over AI-gebruik

- Goedkeuring vooraf
Nieuwe AI-tools mogen pas worden gebruikt na goedkeuring door de bestuurder na advies van de regiegroep informatiebeheer zoals in artikel 2.1 beschreven. Hierbij wordt gekeken naar veiligheid, privacy, ethiek en relevantie voor het onderwijs.
- Evaluatie en bijstelling
Jaarlijks wordt het AI-gebruik geëvalueerd door de regiegroep informatiebeheer. Op basis van feedback van medewerkers en technologische ontwikkelingen kan het beleid worden aangepast.
- Incidenten en meldingen
Bij twijfel over een AI-uitkomst, of bij een incident (zoals onjuiste verwerking van persoonsgegevens), moet dit direct gemeld worden bij de privacy officer. Wanneer sprake is van een incident met persoonsgegevens, wordt het protocol datalekken gevolgd.

2.3 Verantwoordelijkheden van medewerkers

- Medewerkers zijn verantwoordelijk voor het bewust en veilig gebruik van AI in hun werk.
- Ze volgen verplichte trainingen en houden zich aan de vastgestelde kaders en richtlijnen.
- Bij twijfel over het gebruik van AI nemen ze contact op met een van de leden van de regiegroep informatiebeheer.

3. Competentiekader AI-geletterdheid (medewerkers)

Het competentiekader beschrijft de minimale vereisten voor medewerkers om AI op een veilige, verantwoorde en effectieve manier te gebruiken. Het kader is opgebouwd uit drie niveaus: basis, toepassing en verantwoordelijkheid.

3.1 Basisniveau – begrijpen en herkennen

Iedere medewerker:

- weet wat AI is en kan voorbeelden noemen van AI in het onderwijs;
- herkent wanneer een tool gebruikmaakt van AI;
- begrijpt de basisprincipes van hoe AI werkt (zoals dat AI leert van data);
- kent de belangrijkste risico's van AI, zoals bias, het presenteren van onwaarheden als feiten en privacyproblemen;
- weet dat AI nooit zelfstandig beslissingen mag nemen over leerlingen.

Toepassing: Deze kennis wordt getoetst via een korte verplichte training.

3.2 Toepassingsniveau – veilig en bewust gebruiken

Iedere medewerker:

- gebruikt AI-tools alleen binnen de kaders van het beleid.;
- voert geen persoonsgegevens in AI-systemen zonder toestemming;
- kan uitleggen waarom hij/zij AI gebruikt en wat de verwachte uitkomst is;
- controleert AI-uitkomsten kritisch en gebruikt eigen professioneel oordeel;
- meldt incidenten of twijfels over AI-gebruik bij het hoofd systeembeheer.

Toepassing: Medewerkers krijgen toegang tot goedgekeurde AI-tools en werken volgens een checklist.

3.3 Verantwoordelijkheidsniveau – reflecteren en bijdragen

Medewerkers met een voortrekkersrol:

- signaleren kansen en risico's van AI-gebruik binnen hun team;
- helpen collega's bij vragen over AI-geletterdheid;
- delen ervaringen en feedback over AI-gebruik met de stuurgroep;
- denken mee over verbetering van beleid en training.

4. Leer- en ontwikkelprogramma

4.1 Praktische uitvoering

Achterliggend beleid alleen is niet voldoende. Dit beleid moet worden vertaald naar praktische uitvoering. Daarom geven wij op de volgende manier uitvoering aan het toebrengen van AI-geletterdheid bij medewerkers:

- bewustwordingstrainingen en/of praktijksessies (Logg's);
- e-Learning en interactieve modules (ARDA);
- het inrichten van een AI-contactpunt (regiegroep informatiebeheer);
- het verspreiden van posters/flyers met daarop de basisregels AI-geletterdheid;
- gedrags- en gebruiksregels bij het gebruik van AI;

4.2 Gedrags- en gebruiksregels

Om AI op een veilige en verantwoorde manier te gebruiken binnen onze organisatie, gelden de volgende gedrags- en gebruiksregels voor alle medewerkers:

1. Gebruik AI als hulpmiddel, niet als vervanging
 - AI mag ondersteunen bij taken zoals het schrijven van teksten, samenvatten van informatie of voorbereiden van lessen.
 - AI mag nooit zelfstandig beslissingen nemen over leerlingen, collega's of beleid.
 - De medewerker blijft altijd eindverantwoordelijk voor de inhoud en toepassing van AI-uitkomsten.
2. Wees kritisch op AI-uitkomsten
 - Controleer altijd of de informatie die AI geeft klopt en passend is.
 - Gebruik je eigen professionele oordeel bij het toepassen van AI-adviezen.
 - Vertrouw AI nooit blindelings, zeker niet bij gevoelige onderwerpen.
3. Bescherming persoonsgegevens
 - Voer geen namen, leerlingnummers, toetsresultaten of andere persoonsgegevens in AI-systemen, tenzij dit expliciet is toegestaan.
 - Bij twijfel: vraag eerst de privacy officer om advies.
 - Bij incidenten: meldt deze aan de privacy officer.
4. Wees transparant over AI-gebruik
 - Laat het weten als je AI hebt gebruikt bij het maken van documenten, lesmateriaal of communicatie.
 - Wees eerlijk tegenover collega's, leerlingen en ouders over de rol van AI in je werk.
5. Gebruik AI binnen de afgesproken kaders
 - Houd je aan de richtlijnen zoals geformuleerd in dit beleid en volg de verplichte training.
 - Gebruik alleen AI-tools die zijn goedgekeurd door de bestuurder na advies van de regiegroep informatiebeheer.
6. Respecteer ethische grenzen
 - Gebruik AI niet voor het manipuleren van informatie of het beïnvloeden van meningen.
 - Vermijd het gebruik van AI voor het beoordelen van gedrag of prestaties van leerlingen zonder menselijke tussenkomst.
 - Gebruik AI niet voor persoonlijke doeleinden op werkapparatuur.
 - Voorkom dat AI vooroordelen verstrekt.